

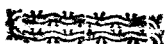
A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

kiadált BÉTSRÖL Pénteken 9. Septemberben 1791.

Elyseum Aug. 13 - dikán.

Ezen a' napon érkezék meg a' Török Kurir *Ma-*
hamedhez az Elyseumba. Mit hozsz? a' vala
leg-első kérdése; ki, minekujánna mind a' Szisztov-
ból, mind a' Mulzka békeiség-öl szóló Leveleket
által adta volna néki, azon 600-ezer Törökököt,
kik ezen háboru alatt költöztenek vala hozzá az
Elyseumba, mind elé hivatván, így hirdeté ki a'
békeiséget: — „ Mulzka Vezér H. *Repnin* örökös
békeiséget kötött a' Portával. — Kéntenittem
Sz. *Mihlós*nál, kinek innepe napján vétetett vala-ki
kezemhél *Otzakov* Vára kóltsa, meg-hagyni ezen
Várnak kóltsát örökösön, és ezen Erőiséget a' Mulz-
ka Birodalom határaiban szenvedni *Akirman* Vará-
val

D d d

val edgyütt, és mind azokat a' dolgokat, valamelyek itt a' *Dnister* vizéig valának az Oroszoktól foglaltva; — szabad kereskedések lesznek a' Muszkának minden Török Kikö-ö helyekben — és a' *Krimia*, egészen *Anappdig* a' Muszkáké lesznek rökösön. A' többi le-romlott és el-pusztult Török Várak le-romolva maradnak, és az el-foglalt helyiségekből hajókból, ágyukból 's. t. csak egy pár is többé vizsgálva nem adatik. — Ezen híradás Aug. 14. dikén, érkezett Muszka Májor *Hézf* által Kurir *Bukorestbe* H. *Repnintól*, ki azonnal *Bétra* vett útját egész *Livornoig* fogja követni. — Halván az *Elyséumban* lévő Orosz Katonák, a' tapsolással kezdék örömeiket jelenteni, és egy örökinnepehez kezdének; a' jelen lévő Török Lekekeddig le-tsüggeztett fővel halgatnak vala. — Az a' jelen lévő *Mauroyéni*, kinek feje máig is a' földön Világon vagyon, azt kérdi *Mahumedtől*: hát Uram az én hajdoui Hertzogségem Oláh Ország hogy van gyon? Mint van *Móldova*? *Servia* 's. t.? Mit van az *Auftriai Házzal* való békekség? — Itt mindenütt békekség van! Már el is oltottanak a' *Szisztovban* volt békekség tsináló minden *Minister* kiknek a' *Porta*, a' maga hajdoui szokása szerint mindeniknek 200 *Piástert* fizet vala napjára minck addig, valameddig a' békekség' munkálódása tart vala. Ezen *Minister*eket gazdagon meg-ajándékozta a' *Porta*; nevezetesen a' *Pruszszus* *Minister* csak nem 2 millióm pénzel jött vizsgálva ezen békekségből; és itt vizsgálva nyertünk mindent. — Aug. 14. dikén a' Német 3. dik *Tábori Batalionok* már ki-indultak vala *Bukorestből*, kik között vagynak a' *Pelagrini*, *Tászfár*, *Mitrovszki* és *Kaunitz* fegyveresei. Ezek jönnek *Pitestnél* a' *Veres-Toronynál* lévő *Passuson* keresztül *Erdélybe*, és így tovább a' magok békekséges szállásokra. *Gen. Feld. Lájtinánt B. Entzenberg* is el-hagyta *Oláh Országot*, és ezen *Sergekkel* útoz. Aug. 17. dikén a' 2. dik *Székely Regiment* indult ki *Bukorestből*, és a' *Bodzai Passuson* keresztül mégyen a' maga kedves *Hazájába*. Ez az a' Sereg

reg *Maurojéni*, kivel néked legtöbb bajad volt,
 a' ki az első 2 éltendőbéli tsatákat legtöbb vé-
 rel öntözte. Ugyan ezen napon indul *Bakból* a'
 dik Oláh Sereg-is, és itt hadja *Moldvát*: az *Ojto*-
Pafuson jön ez bé Erdélybe. Ezeket követték
 minden más *Oldh* Országban és *Moldvában* lévő
Auftriai Seregek, mellyek már 3 éltendőktől fogva
 ezen itt körülöttem lévő Fiaimat vér-özönben fe-
 rettetgetik vala — és Septemberben, minden el fog-
 lalt jofszágaink, Tartományaink, ágyuink, fegyve-
 reink vizítza adatnak, és a' mi vitéz szomszédjain-
 kal tsendes barátságban fogunk élni. — Már az
 Oláh Orzági ujj Hertzeg még a' múlt hónapban el-
 küldötte Bukorestbe a' maga Tisztjeit, kik itt ren-
 delést tégyenek, és eddig maga-is itt van. *Moldo*-
 vába nem külfömben. Ezen 2 Országoknak más
 lábra való állításán, hol a' Hertzeg a' jobbagyok-
 kal, mint a' barmokkal maga tettzése szerint bá-
 nik, eleget munkálódnak vala a' Keresztény Mini-
 sterek, nevezesen az *Auftriaiak*; de a' *Porta* Mini-
 sterei ezen izótól: *Status quo* el nem akarván álla-
 ni, ezek-is tsak a' régi lábbon maradának, mint a'
 te idődben valának *Maurojéni*, a' midőn te még
 a' magad Püspökjeit is Izurkos Sakba öltözteted
 vala. Aug. 4-diken kötött meg *Auftriával* a' Bé-
 kétség, a' *Pruszizus*, *Anglus*, és *Hollandus* Udva-
 rol' közben járások által; melly békétségnek 14
 pontumai közzül a' nevezetesabbek, a' mint né-
 kem ezen felső világbéli Kurir kezembe hozta, e-
 zek: — „ 1.) Ennekutánna örökös és fel bontha-
 tatlan békétség légyen, mind Izározon, mind vizen
 a' 2 fél között, és a' már meg esett ellenségeskedé-
 seknek örökös elfelejtése; ugy annyira, hogy a'
Monténagro, *Bojznia*, *Oldh* Ország, és *Moldva* la-
 kossai, tsendesen hazájokba mehetnek, azon kívül,
 hogy valaha azért meg-büntetettek, hogy ők a'
 magok Urak ellea a' Ts. Királyi Felségnek segítség-
 gül vóltanak, és ennek hódoltanak. — 2.) Mind
 a' 2 rész a' *Status quo*t szorófsan veszik ezen békes-
 ség fundamentomául, és ujra meg-erősítik a' 18.
 Sep.

D d d d s

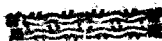
Septemberben 1739-dikben esett *Belgrádi Traktátus*
 Meg erősítésnek az 1741-ben, 1747-ben, 1775-ben
 Bukovináról, és az 1776-ban történt *Traktát*, és
 mágok erejében maradnak. — 3) A' Portán
 újítja nevezetesen azon Aug. 8-dikán 1783-ban
 kötését, mely-ízerint magát arra ajánlja, hogy
 zokat a' kereskedő hajókat, melyek egyenesen
 Tsászári Udvarhoz tartoznak, minden Tengeri Te-
 vajoktól és Barbarusoktól meg-örzi, és Károkat me-
 fizeti. Továbbá meg újította a' 24. Febr. 1784-ben
 eddig meg nem tartott ígéretet, hogy minden T-
 Királyi jobbágyoknak az ő vizein, Tengerein,
 egyebütt szabad útjak és kereskedések léfzen, és a'
 Erdélyiek *Oláh Országba* és Moldvába marháka-
 hajthatnak, és onnan meg-vizsza, mint 9. Febru-
 rius előtt 1788-ban vala. — 4) Ellenben azt í-
 ri a' F. Ts. Királyi Udvar a' Portának, hogy mi-
 den el-foglalt Tartományait, Várait, Városait,
 Palánkjait, egész Moldovat, *Oláh Országot*, egész-
 szen és minden el-ösztés nélkül vizsza adja, és ab-
 ból ki-költözik, és a' maga határ-széleit oda vizsza
 a' hol 9. Febr. 1788-dikban valának a' szélak. A'
 zokat az ágyukat és fegyvereket pedig, melyeket
 az el-foglalt Várakból s t. az Aufr. Seregek el-vit-
 tek, éppen azon helyekre helyhezetik, a' honnan
 el-vitték.

5) *Khotzim Vára*, és az ugy nevezett *Raja* ha-
 sanlókeppen vizsza-adallék, de csak annak utánna,
 minekutánna a' Muszka Udvarral való békeség meg-
 léfzen, és azt a' F. Ts. Királyi Udvar addig csak
 úgy tartja magánál, mint valamelly *Neutrális dol-*
 gat, és azon kívül, hogy többé ittis háboruba nem
 elegyedik, és a' Muszka Udvarnak sem *directe*, sem
indirecte segítségét nem nyújt. — 6) A' békeség
 Léve kitesztésé után mind a' két rész azon léfzén,
 hogy az el-foglalt helyekből menaél hamarabb ki-
 költözzék, és há szállyon, és a' Régi határszélak hely-
 re állítsassanak az evégre meg-határozandó időn
 mind a' 2 részről. — Minekutánna az e' végre
 ki-rendelt Biztosak ki-léfznek rendelve, azonnal né-

Ilyek ezek körül *Oldh* Országnak, és a' *Moldvai*
 területeknek helyre-állittásához fogjanak, hogy a'
 békeség Levelének ki-tserélése után 30 napra el-vé-
 tük; A' többi a' felső *Undhoz*; küldessenek, és a'
Szárvi, *Serviai* széleket és *O-Orsova* várát a' körül-
 vő Környékkel helyre állítsák és vissza adják,
 mindent szorósan a' *Státus quo* szerint, valamint
 1788-ban valának. Ezen utolsónak a' hona-
 palatának végben vitelére, a' békeség' nap-
 lal számlálva, minthogy itt az ujjanon tett vár-
 alainak le-rontására, és az ágyuknak vissza köl-
 tésére idő kívántatik. — 7) Mivelhogy minden
 jelen való Török háboruban el-fogott Török Ka-
 tonák és Jobbágyak a' F. Ts. K. Udvarból minden-
 vissza adattak, a' Török részéről pedig csak
 a' Császári el-fogott Katonák és Jobbágyak,
 akik vissza, ki közönséges fogságban tartattak, és
 mely *Boszni*ai Uraknál, úgy hogy, még sokon Török
 fogságban házi fogságban és szolgálatban tartatnak
 közöttül, tehát kötelesek esmeri magát a' Por-
 tából minden nemű és Rendű Rabszolgafogságban lévő
 szolgákat, akárhól legyenek-is ezek, a' hónap alatt,
 vissza adni, azokon kívül, kik már a' *Ma-*
 ked hitére állottanak. — 8) Azok a' a' részen lé-
 vő Jobbágyak pedig, kik a' háború alatt edgyik Ha-
 taltól önként a' másik Hatalam alá adták mago-
 k és már valamelyikpél házok és jofszágok; va-
 gyon, ott maradhatnak; ha mind a' két helyt jofszágok
 a', az edgyiket el-adhatják, és ott telepedhetnek
 a' hól nékik fog tettezni, de a' Urnál jofszágot
 bírhatnak. — 9) A' Kereskedésre nézve az Au-
 Monarchia Jobbágyai és a' Portái mindenhez
 a' és tettések szerint hozzá foghatnak, és a'
 a' háború alkalmatosságával kart vallattak, a'
 a' magok jofszókat kereshetik, költsön adott pén-
 t, vagy jofszágot vissza kívánhatják 's e' vég-
 Törvényt meg-szollithatják. — 10) A' Guber-
 nok és Komendánfok mind a' a' részen lévő szé-
 személyesen tartozzanak a' jó somfédi tse-
 net és *Politzajt* mennél hamarőbb fel-állítani,
 és

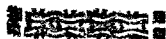
és a' tsendíség' háborítóit keményen megbüntet
és ennek meg háborodásáról személyesen fogadtak
mot-adni. — 11) Ezek tartoznak mind két részről
hozzájók folyomadott kereskedőknek, vagy Ugy
nek segittségül lenni, és eleget tenni az igazság
rint. — 12) A' mi a' Katholika Keresztény vallás
Török Országban való gyakarlását, Papjait, Te
lomjait, és Bútsújárásait illeti, tehát meg erősíti
ra a' *Porta a' Belgradi* békeségnek 9-dik tziikké
ezeknek privilégiumak eránt, ugy a' mint ez ana
utánna *Firmannal* is meg erősítettett vala. —
Mind a' 2 részről másod rangú Ministerek fognak
máshoz küldetni, valamint békeségben, ugy a' T
nusba való ülésének jelentéfére az uj Fejedelemm
és ezek a' Ministerek mind a' 2 részről szokott tze
monióával fogadtatnak. — 14) Az allirás napjá
fogva 14 napok alatt, vagy ha lehet előbbis, a'
tificatiók tseréltelessenek-által. Ezen *Tractátust* még
szélekek ki határozásokra nézve egy 7 punktu
ból álló edgyezés követte, mely szerint 2. tziikké
ben meg-határozátik, hogy O. Orszoa egészben O
ndig a' F. Tsászáré légyen, ugy, hogy Cserna
Austriai szélt tsinálja, és ugy, hogy soha ezen főh
erőséget építeni szabad nem lézzen. Az Orszoa
által ellenben lévő kistsiaz Környék *Neutrális* lézzen
örökkön pusztának marad; bal-felöl az *Una* vize
szén a' határ.

Kolosvár Sz. Jakab Havának 16-dik napján.
„ Az Erdélyi Három Nemzetekből álló Rendek
1790-dik esztendőben, Karátson Havának 19-
napjára, Szabad Királyi Városba Kolosvárra
dettetett, és több következő napokon tartatott
zönséges Gyűléseikben lett végezéseknek, és fo
latoságoknak Jegyző Könyve, *Extractus*. —
1791-dik esztendőben, Szent Jakab Havának 14-
napján tartatott Ülésnek, 8-dik Számja, első
kaszfa: — Nemes Hunyad Vármegyéi, *Illyei*
rületbéli, 13 birtokos Nemességeknek panasza, ideig
deltetett Tiszjaik, u. m. F3-Biró *Várad* Mo
Vice Ispányok Puj Miklós, Bája Josef, Noptsa

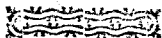
jos, és *Keserű* Antal, mint a' Tisztek mellé rendeltetett Alsejtorok ellen ez okon: Hogy ők az *Illyei* Procefsusba, a' Ns Vármegye által törvényesen tétetett Vice Szolgabirót, *Csoka* Sámuelet, magok hatalmakkból, Hivataljától meg-fosztván, annak helyében rendelték, *Ribitzei* Sándort, annak előtte is már, ottan ezen hivatalban szolgált erőszakos embert, mellyet meg-értvén a' panaszló Polsejtorátus, azonnal ezen tselekedetek ellen, a' meg-irt Tiszteknek Protestátiót adtanak-bé, mellyre nem tsak az, hogy semmit sem hajtott az bépanaszlott Tiztség, sőt a' Könyörgök ellen 30 számból álló Katonaságot kérvén ki, azokat *Illyére* küldötte, törvénytelen végezéseknek, tökéletességre léjendő vitele végett, olly rendeléssel; hogy ha a' Nemesség még-is nem engedelmeskednék, 2 Compánia rendeltések ellenek, és illy erőszakkal, végezéseket tellyesítették. Könyörgenek azért, ezea törvénytelenységnek meg-büntetése, és Nemesi szabadságok fenn tartása aránt; Panaszoknak pedig bizonyítására bé-adják a' katonasággal ki-küldött Tiszteknek *Puj* Miklós, *Noptsa* Lajos, és *Keserű* Antalnak a' Tiztséghez tett tudósításokat.

A' Könyörgő Levélbe rekefztett, és az *Hunyad* Vármegyei Tiztséghez útasított Tudósításból világosok, azon Tiztségnek ezen törvénytelen tselekedetei. 1-szor Hogy *Csoka* Sámuelet, a' kit a' Nemes Vármegye, ideig rendeltetett Fő Ispánnának, vagy Adminisztrátorának meg egyezéséből törvényesen rendelt vala, Vice Szolgabirónak. Az Approb. 3 dik Rélze 43-dik Titulusának 1 ső Artikulusa ellen, a' Fő Ispány, vagy Adminisztrátor hire nélkül, maga fejitől, a' Fő Ispánysági Hatalomnak nagy meg-ve-tésével, és a' Vármegyei Választásbéli Jusának, nagy meg-sértődésével, Hivataljából ki-vetkeztette. 2-szor. Hogy annak helyette, az említett Artikulus ellen, a' Vármegye meg-edgyezése nélkül mást tett, még pedig ollyan személyt, a' ki a' Vármegye végezéséből hagyattatott volt ki azon Hivatalból, de 3-szor A' mi már leg-nagyobb, és a' törvénytelen idők.

időkben is hallatlan törvénytelenység, azon törvénytelen tselekedetét, katonai erő által vitte véghez, ki-vévén a' Nemesség ellen, bizonyos számú Katonaságot, és többnek ki vitelével is fenyegetvén őket. — Hogy tehát ezen törvénytelen, és erőszakos tselekedetekre vetemedett Tisztek, vétkeknek minéműségéhez képest, meg büntetetsenek, 's ezeknek példáján, mások is efféle törvényteleniségtől megtartoztassanak, egy felől pedig, hogy ezeknek, ha mi helyes mentségek volna, azoknak elő adására, útjak, és módjok lehessen, végeztetett; hogy ezen Könyörgő Levél, adattassék által a' Kir. Fő Igazgató Tanácsnak, olly Jelentés mellett, hogy az abban bé panaszolt Tiszteket, Fiskális Actiora, méltónak ítélvén a' Státusok. Arról maga rendelését, a' Director Atyánkfianak meg-tenni ne terheltesen.

Báts Aug. 29-dikén. — Augustusnak elsőjén *Ns Báts Vármegyének Szék-ujjító Gyűlése tartatott Zombor Városába Fő Ispány Ürmény Josef ó Kezvelségének, elő ülése alatt olly ritka példával, hogy ezen eset egy fél óra alatt a' számos Nemességnél el-végeződött.* Ezen alkalmatossággal ama nagy érdemű vidám Öreg, előbbeni hivatalában közönséges öröm kiáltások között Első All-Ispánynak *T. Kováts Josef Ur* meg-maradott. Második All-Ispányá lett *Odry András Ur.* — Első Notárius *Marfy Leopold Ur.* Második 's harmadik Notáriusok pedig *Gombos Ferentz, és Szaloky Antal Urak.* — Fő Szolgabiráak *Vojnits Sebestény, Nefzmer Antal, Szalay Péter, és Latinovits Thadæus Urak.* — All Szolgabiráak *Polyak Josef, Latinovits Josef, Vojnits Antal, és Potskaj 'Sigmund Urak.* — Első Fiskális *Adamovits Mihály.* Második és harmadik *Varghay Mihály, és Németh-szegy János Urak.* — Közönséges Kalfiza-tartó *Pinkovits Simon Ur.* Különös Kalfiza tartók pedig *Klegl Josef, Stephanovits Antal, Pertits Dámián, és Pinkovits Antal Urak.* — Esküttek, *Késmarky Mátyás, Pinkovits Benedek, Kováts Josef, Kun-Szabó Ferentz, Gombos Ignátz,*
Her-

Horváth Mihály, B. Bernyakovits Antal, és Földváry János Urak.

Uj-Tábla Birákká valóztattak *Pinkovits Antal Ur, Emericus második Al-Ispány, ezen Ur 50 ezteendőket áldozott fel külömb külömb-féle Vgye hivatalban, Partetits György, Frank Gábor, Partetits Antal, Fonyó Josef, Putnik János Tomcsányi András, Büky Josef (ez ezen Ns. Vármegyének érdemes Doktora) és Zakó Dömötör Urak. — Comissariusok, Büky Gábor, Martinkovits Gergely, Lauró Pál, és Nelbling Ferdinánd Urak.*

Közönséges Vármegye Földmérője *Qvits Antal Ur.* — Az efféle Tudósítások annak idejében kéretnek ki a' Ns. Vgye Uraitól, hogy hiba nélkül mehessenek ki.

Külső Országot illető dolgok.

Spanyol Ország. — „A' Frantzia Országból Spanyol Országba keresztül harapozott ragadó nyavalya, az emberiség elveszettnek tettző julsainak és szabadon való életnek kívánása, már tsak egy mellészéről dohogó föld indulás módjára láttatik Spanyol Országot egyik szegeletétől fogva a' másikig mozgatni. Tsak *Madridban* és ezen Városnak környékében többen tanáltatnak a' Spanyol Ministerriummal éppen ellenkező módon gondolkodó 10-ezer idegeneknél. 'S. hát *Kádixben* 's itt körülbé hány ezer szabadon gondolkodó Anglusok nem nyomultanak meg? *Cataloniában* láttatik még-is leg-erősebben füstölögni a' lobbanó félben lévő tűz; melynek tsendefitésére az ide közel lévő partok tállyékára 4 nagy hadakozó hajók jelentenek meg, melyekből a' *Catalonai* fegyveres népnek erősítésére, 's a' népnek tsendefiségben való tarthatására 4 Regimentek szállítottak ki.

Hogy Lengyel Országban se légyen pedig legnagyobb tsendefiség, bizonyítja a' Lengyel Királynak egy tulajdon keze által készült, 's az Orzágnak minden részeiben ki-hirdettett Pátense, mellyel min-

mindeneket az engedelmésségre és tsendésségre serkenget ezen jó Király.

Frantzia Ország. — „Következik a' Frantzia Constitutio' III-dik Titulusának Negyedik Részé. Az Executiva, vagy a' Törvényeknek bé-töltésére ügyelő Hatalomról.

„1.) A' leg főbb Executiva Hatalom ki-rekeztölög a' Királyé. Ő az Ország közönséges igazgatásának leg főbbik feje. Réája vagyon a' tsendésségnek és rendnek fenn-tartására meg-kivántató gondoskodás bizattatva. Ő a' leg főbbik feje a' szározon és vizen való Sergeknek. Réája vagyon bizattatva az Ország külső bátorságára való vigyázás, és az Ország jussainak és birtokainak oltalmazása.

2.) A' Király nevezi-ki a' Követeket és a' Politikai Izerződéseket folytató minden más személlyeket. Ő nevez mind a' vízi, mind pedig a' szározon lévő Sergeknél Komendánsokat, Frantzia Országi Marschalokat és Admirálokat; a' Kontreadmiráloknak két harmad részét; a' Generállájtinántoknak, Generálmajoroknak, Hajós Kapitányoknak és a' Nemzeti Sergek Obestereinek felet; a' több Obestereknek, Oberllájtinántoknak egy-harmadát, végre a' Hajós Hadnagyoknak hatod-részét; de mind ezek mellett is a' Király az elő-mozdittatásokról hozatott törvényekhez fogja magát szabni. A' Király nevezi-ki továbbá a' tengeri dolgoknak Polgári Tisztjeit, a' Biztosokat, Kontrallöröket, a' Fegyveres házaknak Tár-mestereit, a' munkásokhoz szükséges főbb vigyázókat, a' Polgári épületek al-vigyázóit, az Itélő Izékek mellett lévő Biztosokat, a' rend kívül való adókra igyelő tiszteteket; a' pénzes házak mellett meg-kivántató személlyeket. Az Országnek minden némü pénz nemei pedig, a' Király' képit hordozzák magokon.

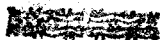
3.) A' Király adat a' közönséges hivatalokban álló személlyeknek Pátenseket. 4.) A' Király jegyezteti fel a' Penzióknak és minden más féle kegyelem adományoknak laistromát: de a' melynek minden ülés alkalmatosságával a' Törvény hozó N. Gyüésnek elejébe kell terjesztetni. „

Ezen

Ezen Résznek 4 dik főbb szakaszza ellen terhes ellenvetések fordultanak elő Aug. 16-dikán, azt jégyezvén-meg némellyek, hogy ez szerint könnyen meg-történhetnék; hogy egy az Udvar előtt nem kedves, de azonban érdemes ember, mint p. o. *Ruzszo* minden *Penzió* és jutalom nélkül maradhatna, mellyhez képpest jónak tanálta a' N. Gyűlés, a' 4-dik szakaszt ezen szókkal meg-tóldani: — „ A' Törvény-hozó Tefnél marad az a' jus, hogy a' nevezett laifromot meg-erősittse, és nevelhesse. „ — Ez meg-esvén elő vétettnek a' több Ofztályok

A.) *Ofztály. A' Törvényeknek ki-hirdetetéséről.* — a.) Az Executiva Hatalom ütteti a' Status petséit a' Törvényekre, és ő azokat hirdettni ki. — b.) Minden Törvénynek két Orriginális Expeditiója készitettik, mellyek közzül a' Király mindeniket nevének al-írásával meg erősítvén, és a' *Justic-Minister*-is által-ellenben nevét mindenikre fel irván, a' Státus petsétyével meg-petsételtetve, egyik a' Státus petsétének, a' másik pedig, a' Törvény hozó Tefnek Arkhivumába fog le létetni. — c.) A' Törvények' ki-hirdetetésének ez lézen formulája: — „ N. N. (a' Királynak neve) *Isten kegyelméből a' Statusnak Constitutio szerint való Törvénye által Frantziáknak Királya, Közföntünk mindeneket, valamint jelenválókat, ugy következendőket. A' Nemzeti Gyűlés meg-határozta, és Mi parantsollyuk, a' mint következik: (ezen két punktumok után vagy on a' Dekretom leg kisebb változtatás nélkül szóról-szóra té-iktatva, melly után ezen bé rekefztő szék következnek) — „ Rendellyük es parantsollyuk minden szolgálat-béli Tefleknek, Városi Tanátsoknak, és Itélő-székeknek, hogy e' jelen lévő Dekretomot Laifromokba vegyék, olvassák, Departmánnyaikban és Vidékjeikben ki-hirdessék és ki-függeszszék, 's. mint Ország Törvényét gyakoroltassák: mellynek nagyobb hitelesége végett Mi nevünket ide fel-irtuk, és a' Status petsétyét fel-tétettük. — d.) Ha a' Király minorennis: e' következendő forma szerint hirdettni ki a' Regens a' Törvényeket, Proklámátziokat,*

's. a'

's. a' több egyéb Királyi Hatalomtól függő Aktákat — „ N. (ez a' Regens neve) az Országok Regense, N — nek (ez a' Király neve) az Isten kegyelméből, a' Statusnak Constitutio szerint való Törvénye által Franziák' Királyának nevében 's. a. t. — e.) Az Executiva Hatalom tartozik a' Törvényeket minden szolgálatba lévő Tanátsekhoz és Itélő-székekhez el küldeni, magának az iránt bizonyosság Levelet venni, és magát ez által a' Törvény-hozó Testt előtt mentté tenni. — f.) Az Executiva Hatalom még csak *provisorie* sem bocsáthat magától ki semmi némű Törvényt, hanem csak a' Törvényekkel meg edgyező egy olyan Proklámátziót, melly által eme Törvényeknek bé-töltését parantsolja és sürgei. — Ezen Országok első tzikelyéhez a' meg-vizsgáláskor ezen töldalék adattott hozzá, hogy az Executiva Hatalom az olyan Aktákat is tartozzék ki-hirdettetsi, mellyeknek Királyi helybenhagyás (*Sanctio*) nem kívántatik.

B.) *Ország.* A' belső Administratzióról vagy az Igazság ki-szolgáltatójának módjáról. — a.) Minden Departmánban vagyou egy felső, 's minden Difrikтусban alsó Administratzió. — b.) Az Adminisztrátoroknak nints Repraesentánsi tziemek (az az nem lehetnek Nemzet képei); és csak a' végre valóztattnak a' nép által bizonyos időre, hogy a' Királynak méltósága és vigyázása alatt tegyenek Adminisztratori szolgálatot. — c.) Ők magokat semmi némű törvényes rend-tartásokba, katonai dolgokba vagy készületekbe nem elegyithetik. — d.) Az ő foglalatóságaiuknak réguláit és ki-terjedését a' Nemzeti gyűlés izabja nékiek elejekbe. — e.) A' Királynak vagyou jussa, hogy a' Departmánok Adminisztrátorok munkáit semmivé tégye, ha azok a' Törvényekkel ellenezni tanálóának; sőt magokat is, ha engedetlenségükben meg-maradnának, vagy pedig munkáik által a' közönséges tsendességet és bátorságot veszedelembé hoznák, foglalatóságaiukból ki-teheti. — f.) Eppen ezeket tselekedhetik ugyan ezen fel-tételek alatt a' Departmánok Fő Admini-

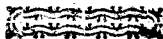
ministrátori, a' Disztriktus béli, vagy az alsóbb Adminisztrátorokkal: csak hogy tartoznak a' dolgot a' Királynál hurré tenni: ki az Adminisztrátoroknak hivatalyokból való ideig való ki-tételét meg erősítheti, vagy őket hivatalyokba vizsgálhatja. — g.) Ha valamely történetben nem éinének a' főbb Adminisztrátorok az alsóbbak iránt ezen nékiek adatott hatalommal: tehát akkor a' Király, illendő okon, maga is ki-teheti ideig az all Adminisztrátorokat. — h.) A' Király ezen történetek közzül mindeniket tartozik a' Törvény-hozó N. Gyűlésnek tudtára adni. Ez az hivatalyokból ki-tételét Adminisztráziót, vagy ki-tételésében meg-erősíti, vagy vizsgálja tészi, vagy pedig örökre eltörli, és az ilyen Adminisztrázióknak vagy mindenik tagjait, vagy csak némellyiket a' bűnösök Itélő-széke elejébe küldvén, ítéletet szolgáltat ki ellenek. — Ezen Ofizály igen kevés változásokkal meg-hagyatott. Hozzá adatott a' többek között az, hogy az Exekutiva hatalom soha-is olyan személyt, a' ki a' Polgári hitet le nem tette, Adminisztrátornak ne rendelhesen.

C.) *Ofizály. A' Nemzetnek a' külső Országokkal való Szerződéséről.* — a.) A' Király csak egyedül szólhat az a' Külső Országokkal, egyedül teheti a' Szerződéseket és hadi készüléteket a' zom-fuzó Hatalmanságoknak készüléteikhez képeft, ő rendelheti ki mind a' tengeri, mind pedig a' szárazon lévő Seregeket, s ha háboru vagyon, ennek folytatását ő vezérli. — b.) A' háború e' képpen hirdettetik ki: — A' Frantziáknak Királytól és Királya által, a' Nemzetnek nevében. — c.) A' Király e' főle egyezés-béli alkuknak, mellyeket a' Statusnak jóvara szükségeank fog itélni, minden idegen Hatalmanságokkal való meg-kötése, és nevének alá-írásával való meg-erősítése; de a' mellyeknek további helyben hagyása a' Törvény-hozó Testtől függ. — Ez az egész szikkely minden változás nélkül megmaradott.

Német Ország. — A' *Lüttikhi* Fejedelem Püspök egy Pátenst tett ezen napokban közönségsé, mely jövendő béli uralkodásának finor mértéke, és e' következőkbe pontumokból áll. — 1.) Magának vagyon jussa Törvényeknek hozására, és arra, hogy valakit azon Törvények aloll fel öldozhafson; de a' melly Törvények — 2.) A' Német Birodalomnak és a' *Lüttikhi* Püspökségnek fundamentomos Törvényei által, határok közzé vagynak szorittatva. — 3.) Közönségesen nyilvánosságá téfzi pedig azt, hogy ezen jussával, mind maga, mind pedig az utánna következő Püspökök tsak akkor fognak élni, midön azt az Orzágnak jova kívánni fogja. — 4.) Ha maga a' Püspök, vagy pedig az utánna következők ez ellen tselekednének: szabadságokban fog a' Státusoknak állani az, hogy ez iránt ellenző jelentéseket adhafsanak-bé. — 5.) Az egész Tartományt illető rendelések iránt a' Státusok is meg fognak tanáts végett kérdeini, és ebben az esetben a' vágso ítélet tétel a' leg-főbb Német Kamarára bizattatik. A' Püspök nem fog azon jussával élni, melly szertint, mint Német Orzági Eklésiai tulajdonos ezen Püspökségét el adhatná, el tserélhetné, vagy el zállogolihathatná, a' neikült, hogy ezen dolognak szükséges volta iránt a' Státusokkal egyet ne értene.

Elegyes jegyzések.

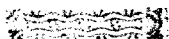
„ A' múlt Levelünkben jelentett *Debretzeni* szentsétlen égés bizonyos, és alkalmasint rá találtak a' nyomára, hogy ez Gonofz tévök által szánzfándékos gyújtás lett légyen — a' mint hogy egy vassas Katona áldozatjává is leve ezen tűznek. Ezen tűz pedig, mellyet a' Gonofz tévök itt már majd minden elztendében próbáltak, azért ment oly nagyra, hogy a' Ref. Kollégyom mellett lévén az égés, a' Deákság, kik talám egész Hazánkban leg jobb tűz óhók, kétttség-kivül a' magok Kollégyomokat oltalmazták. (Várjuk erről szüntelen a' tudositást.)

A' meg boldogúlt néhai Gr. *Károly* Ur ő Exja Hadi-Serge egy F. Királyi Fő Hertzegnek adatott; de a' nevét nem tudjuk bizonyosan kinek. Alig van egy Magyar Sergünk, hol a' Tisztek a' magok el-vezített Fejeket úgy szerették volna, mint ezen meg boldogúlt Urat; azért ezek most kettős bánatban vagynak. A' fegyvert viselő szegény nemes ifjakot sokszor maga pénzén sapította, minden igyekekezettel elébb mozdította, és ezeknek közönséges Attyók volt. — Ama híros Szentirást magyarázó *Göttingai* Professor *Mikhaelis* Ur meg holt, és a' több Biblia magyarázókhöz költözött.

A' mi F. Fő Hertzegünk *Ferentz* a' *Pillnitz* Fejedelmek gyűlésében a' *Romai* Koronának elnyeréséről már előre bizonyossá tételtnak lenni mondatik. — A' *Sakmin* vasassi 20-dikra Bétsbe jönnek, és a' *Kinszky* könnyű lovas Sergét fel-váltják. — Nagyon erőltik, hogy minden órán egy nagy változás lenne a' mi egész Armadánkúal, és mint egy 120 ezer fegyveres nép fogva el-botsáttatni nyugodalomra.

Erdélyből Tordáról 1. Sept. — „Augustusnak elejétől fogva nagy és tartós meleggel — sőt szárazsággal telék a' nyár mind eddig. Soha jobb takarodó idő nem volt. De érzi a' nagy meleget a' Szőlő szeme, még a' törökbúza is finlette. Már most a' harmat esők kezdettek meg indulni. — Ki özlék az Ország gyűlése, ki-ki örömmel menyén haza felé, mint egy-egy arany gyapjuval haza téré nyertes. — Maga a' Fő Kormányozó Ur ő Exc. ája is Augustusnak 23 dikán mene itten által Szeben felé vett útjában, de hamar időn visszajö. — Még a' békelesség ki hirdetése előtt már ki-küldötte vala, mint egy Elő postta gyanáat a' Fő Kormányozó Szék Erdélyben a' vissza jövő Katonaságnak Szállásra rendelését. Az Erdélyi Regementek hazaszállittatnak. Ide Tordára 's Kolosvárra környékivel együtt a' Stab-Batalionja fog szállani a' *Splényi* Regementnek a' rendelések szerint, Besztertzéru a'

a' másik; Medgyesre a' harmadik. Felső-Torda Vármegyében pedig Régenben és körüllette a' még mászszor - is ottan Kvártélyozott *Savoja* Lovas Német Regiment. Ezen Septembernek 11-dik napja táján fog innen Tordáról meg mozdulni a' *Kévenhülleri* itten mulatott Sereg, és helyette érkeznek a' *Splényiből* egy Kompánia. Ugyan akkorra váratnak ide keresztül menő útjokban a' Tsáizár és *Kaunitz* Regimentek a' már előre meg érkezett jelentés szerint. Nem olvastam még a' Kurirban, noha ugy vagyon, hogy Generális *Rall* ő Exc. ja mikor kedves Leányának fíi béiktattatásából való Követtséget el-fogadta az-Ország Gyűléséből öröm-könyveinek hullatása után, sőt közötté nagy szivefségének és közönetének bizonyóságául leg-elsöben-is a' Követtségnék Elsöjét *B. Kemény* Simon Ur ő Excját, azután a' többet-is, a' mint mondják meg-tsokolta, és azzal botsátotta vizsza. Soha ilyen kedves, bölts, tsendes, nyájas K. Biztos Erdélyben talám nem völt. Ennek le-irhatatlan ditséretét felsök, alsök, nagyok és kitsinyek egyenlő szájjal hirlelni nem gyözik. Teli ezzel Kolosvárnak, sőt Erdélynek minden lzégelete.

Januáriusnak 13-dikán Könyörgö Leveleket az Erdélyi Karok Klöülöjének bé-adott Udvarhely-széki Jobbágyság alatt lévő Székellyek, Felséges Atyok előtt tejendö panaszszok és sérelmek orvaslása végezt, Aug. 21-dikén kezdett útozások után Béts-be érkeztenek. — — A' Prágai Koronázás histo-riát következő Levelünk foglalja magában.